

INFORMĀCIJA MEDIJIEM

Rīgā, 2023. gada 7. jūnijā

Aicina uz atvērto durvju dienu par kontrolēto drenāžu

Vides risinājumu institūts un Latvijas dabas fonds aicina interesentus uz atvērto durvju dienu par kontrolētās drenāžas pielietojumu lauksaimniecībā. Pasākums notiks 15. jūnijā pulksten 10.00 Smiltenes novada Z/S "Rožkalni".

Šogad piedzīvotais sausākais maijs meteoroloģisko novērojumu vēsturē ir spilgts apliecinājums tam, cik svarīgi lauksaimniekiem ir risinājumi, kas palīdz veiksmīgi pārciest dažādus klimata ekstrēmus. Kontrolētā drenāža, kas ļauj regulēt noteci no lauka un izmantot to lauka apūdeņošanai sausākā laikā, pavisam noteikti ir viens no šādiem risinājumiem! Tādēļ aicinām zemkopjus un citus interesentus iepazīt kontrolētās drenāžas metodi Atvērto durvju dienas laikā Z/S "Rožkalni". Pasākumā būs iespēja dabā aplūkot funkcionējošu kontrolētās drenāžas sistēmu, kā arī uzdot ekspertiem sev interesējošos jautājumus.

Atvērto durvju dienā piedalīsies Z/S "Rožkalni" agronoms Gatis Pētersons, Vides risinājumu institūta pētniece Rūta Abaja un Latvijas Dabas fonda pārstāvis Ģirts Strazdiņš. Precīzas norādes par pasākuma norises vietu tiks nosūtītas interesentiem. Pieteikties pasākumam var [šeit](#).

Kontrolētā drenāža ir mitruma regulēšanas sistēma, kas ar kontrolaku palīdzību pēc vajadzības aiztur ūdens noteci un uz lauka notur attiecīgajai kultūraugu augšanas stadijai atbilstošu mitruma līmeni. Ūdens līmenis uz lauka tiek regulēts ar īpašiem aizvāriem, kas iemontēti kontrolākās. Atkarībā no izvēlēta risinājuma aku aizvāri darbināmi vai nu manuāli, vai automātiski. Kontrolētās drenāžas sistēmas vislabāk piemērotas tieši līdzeniem laukiem ar virsmas slīpumu līdz 0,5% – jo lielāks ir lauka kritums, jo vairāk kontrolaku uz lauka jāizbūvē.

Līdztekus ūdens uzkrāšanai, kontrolētā drenāža palīdz samazināt barības vielu (nitrāti, fosfors) noplūdi no lauka. Tāpat izpētīts, ka kontrolētās drenāžas risinājumi samazina arī siltumnīcas efekta gāzu (SEG) emisijas no lauka. Minēto iemeslu dēļ kontrolētā drenāža atzīta par vienu no 6 videi draudzīgu meliorācijas sistēmu elementiem. Videi draudzīgu meliorācijas sistēmu elementu uzskaitījums pieejams 2014. gada 30. septembra Ministru kabineta noteikumos Nr. 600 "Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu konkursu veidā pasākumam "Ieguldījumi materiālajos aktīvos". Minētie noteikumi nosaka arī to, ka, piesakoties uz Eiropas Savienības atbalstu meliorācijas sistēmas izbūvei vai uzlabošanai, videi draudzīgo meliorācijas sistēmu elementu iekļaušana pieteikumā paaugstina izredzes saņemt finansējumu. Turklāt, ja meliorācijas izbūve plānota riska ūdensobjektu sateces baseinos (2011. gada 31. maija Ministru kabineta noteikumi Nr. 418 "Noteikumi par riska ūdensobjektiem"), atbalstu gūs tikai tādi projekti, kas paredz videi draudzīgu meliorācijas sistēmu elementu izbūvi.

Kontrolētās drenāžas sistēma Z/S "Rožkalni" ierīkota projekta "CRAFT LIFE: Klimata atbildīga lauksaimniecība Latvijā" (NR. LIFE16 CCM/LV/000083) ietvaros. Projekta mērķis ir vērtēt trīs lauksaimniecības prakšu – tiešās sējas, bioogles iestrādes un kontrolētās drenāžas – ietekmi uz siltumnīcas efekta gāzu (SEG) emisijām. Projektu finansē Eiropas Komisijas LIFE programma un līdzfinansē Valsts reģionālās attīstības aģentūra.

Informāciju sagatavoja:

Ieva Vītola

Komunikācijas speciāliste

Vides risinājumu institūts

26356473

ieva.vitola@vri.lv